

CAN YOU ANSWER THESE QUESTIONS?

1. How old was Hillel when he first went up from Babylon to Israel?
2. Who were Hillel's teachers?
3. Describe the events that led to Hillel's appointment as "Nasi"?
4. Who was Menachem?
5. Why do we rule like the the House of Hillel (Bais Hillel) and not like the House of Shamai (Bais Shamai)?

This and much more will be addressed in the fifteenth lecture of this series: "Hillel".

To derive maximum benefit from this lecture, keep these questions in mind as you listen to the tape and read through the outline. Go back to these questions once again at the end of the lecture and see how well you answer them.

PLEASE NOTE: This outline and source book was designed as a powerful tool to help you appreciate and understand the basis of Jewish History. Although the lectures can be listened to without the use of the outline, we advise you to read the outline to enhance your comprehension. Use it as well as a handy reference guide and for quick review.

THE EPIC OF THE ETERNAL PEOPLE
Presented by Rabbi Shmuel Irons

Series I Lecture #15

HILLEL

I. Hillel the Babylonian

A.

כשנשתכחה תורה מישראל עלה עזרא מבבל ויסדה. חזרה ונשתכחה עלה הלל הבבלי ויסדה.
סוכה כ.

When the Torah was forgotten from Israel, Ezra went up from Babylon and reestablished it. When it was forgotten again, Hillel the Babylonian went up from Babylon and restored it. **Sukah 20a**

B.

ארבעה מתו בני מאה ועשרים שנה: משה הלל הזקן רבן יוחנן בן זכאי ורבי עקיבא. משה היה במצרים ארבעים שנה ובמדין ארבעים שנה ופרנס את ישראל ארבעים שנה. הלל הזקן עלה מבבל בן ארבעים שנה ושמם חכמים ארבעים שנה ופרנס את ישראל ארבעים שנה. רבן יוחנן בן זכאי עסק בפרקמטיא ארבעים שנה ושמם חכמים ארבעים שנה ופרנס את ישראל ארבעים שנה. רבי עקיבא היה רועה ארבעים שנה ושמם חכמים ארבעים שנה ופרנס את ישראל ארבעים שנה. ספרי זאת הברכה ס' ל"ו

Four died at the age of one hundred and twenty: Moshe, Hillel the Elder, Rabban Yochanon ben Zacai, and Rabbe Akiva. Moshe was in Egypt for forty years, was in Midian for forty years and led the Jewish People for forty years. Hillel the Elder went up from Babylon at the age of forty, studied under the Sages for forty years and led the Jewish people for forty years. Rabban Yochanon ben Zacai was involved in business for forty years, studied under the Sages for forty years and led the Jewish people for forty years. Rabbi Akiva was a shepherd for forty years, studied under the Sages for forty years and led the Jewish people for forty years. **Sifri Zos Habracha 36**

C.

הלל ושמעון גמליאל ושמעון נהגו נשיאותן לפני הבית מאה שנה. שבת טו.

Hillel, Shimon, Gamliel, and Shimon had the position of "Nasi" (President of the Sanhedrin) for a total period of one hundred years while the Bais Hamikdash was still standing. **Shabbos 15a**

D.

הלל ושכנא אחי הוו הלל עסק בתורה שכנא עבד עיסקא לסוף א"ל תא נערוב וליפלוג יצתה בת קול ואמרה אם יתן איש את כל הון ביתו וגו'. סוטה כא.

Hillel and Shachna were brothers. Hillel occupied himself with learning Torah. Shachna was involved in business. Eventually (when Hillel was already an accomplished scholar), Shachna said to Hillel let us pool our resources (you will receive half of my wealth and I will receive in turn half of your reward in the next world for all your learning). A voice from Heaven issued forth and said "If a man would (offer to) give all the wealth of his property on behalf of love (closeness to Hashem acquired by doing Mitzvos and learning Torah) that offer would be held in the greatest contempt (Song of Songs 8:7). **Sota 21a**

E.

על ג' דברים עלה הלל מבבל ... ודרש והסכים ועלה וקיבל הלכה. ירושלמי פסחים פ"ו

Regarding three things did Hillel come up from Babylon (to seek confirmation from Shmaya and Avtalion)... Hillel expounded (on these three subjects by himself) and was actually correct but went up to Eretz Yisroel and received the confirmation from Shmaya and Avtalion. **Yerushalmi Pesachim 6:1**

F.

אמרו עליו על הלל הזקן שכל יום ויום היה עושה ומשתכר בטרפעיק חציו היה נותן לשומר בית המדרש וחציו לפרנסתו ולפרנסת אנשי ביתו פעם אחת לא מצא להשתכר ולא הניחו שומר בית המדרש להכנס עלה ונתלה וישב על פי ארובה כדי שישמע דברי אלקים חיים מפי שמעיה ואבטליון אמרו אותו היום ערב שבת היה ותקופת טבת היתה וירד עליו שלג מן השמים כשעלה עמוד השחר אמר לו שמעיה לאבטליון אבטליון אחי בכל יום הבית מאיר והיום אפל שמא יום המעונן הוא הציצו עיניהן וראו דמות אדם בארובה עלו ומצאו עליו רום שלש אמות שלג פרקוהו והרחיצוהו וסיכוהו והושיבוהו כנגד המדורה אמרו ראוי זה לחלל עליו את השבת. יומא לה:

They said regarding Hillel the Elder that every day he would work and earn a "Tarpik" (a half dinar). He would give half to the watchman of the Study Hall and half to support himself and his family. One day, he couldn't find any work and without the necessary fee the watchman wouldn't let him in. Hillel climbed up and sat by the skylight of the Study Hall so as to hear the words of Living G-d from the mouths of Shmaya and Avtalion. There is a tradition that that day was an Erev Shabbos in the middle of winter and (a tremendous amount of) snow fell all over him. At the beginning of dawn Shmaya said to Avtalion: Avtalion my brother, every day the room is bright and today it's dark. Perhaps it's cloudy today. They looked closely and saw a human form on the skylight. They went up and found three cubits of snow on top of Hillel. They extracted him, washed him, anointed him, and they placed him opposite a bon fire. They made the comment that for such a person (like Hillel) it was truly worthwhile to violate Shabbos. **Yoma 35b**

II. Hillel the Prince

A.

תנו רבנן הלכה זו נתעלמה מבני בתירא פעם אחת חל ארבעה עשר להיות בשבת שכחו ולא ידעו אם פסח דוחה את השבת אם לאו אמרו כלום יש אדם שיודע אם פסח דוחה את השבת אם לאו אמרו להם אדם אחד יש שעלה מבבל והלל הבבלי שמו ששימש שני גדולי הדור שמעיה ואבטליון ויודע אם פסח דוחה את השבת אם לאו שלחו וקראו לו אמרו לו כלום אתה יודע אם הפסח דוחה את השבת אם לאו אמר להם וכי פסח אחד יש לנו בשנה שדוחה את השבת והלא הרבה יותר ממאתים פסחים יש לנו בשנה שדוחין את השבת אמרו לו מנין לך אמר להם נאמר מועדו בפסח ונאמר מועדו בתמיד מה מועדו האמור בתמיד דוחה את השבת אף מועדו האמור בפסח דוחה את השבת ועוד ק"ו הוא ומה תמיד שאין ענוש כרת דוחה את השבת פסח שענוש כרת אינו דין שדוחה את השבת מיד הושיבוהו בראש ומינוהו נשיא עליהם והיה דורש כל היום כולו בהלכות הפסח התחיל מקנטרן בדברים אמר להן מי גרם לכם שאעלה מבבל ואהיה נשיא עליכם עצלות שהיתה בכם שלא שמשותם שני גדולי הדור שמעיה ואבטליון אמרו לו ר' שכח ולא הביא סכין מע"ש מהו אמר להן הלכה זו שמעתי ושכחתי אלא הנח להן לישראל אם אין נביאים הן בני נביאים הן למחר מי שפסחו טלה תוחבו בצמרו מי שפסחו גדי תוחבו בין קרניו ראה מעשה ונזכר הלכה ואמר כך מקובלני מפי שמעיה ואבטליון. פסחים סו.

The Rabbis taught us that this halacha (that a korbon Pesach is brought on Shabbos) was forgotten by the "Bnai Besaira" (the family that was acting in the capacity of President of the Sanhedrin). One time, erev Pesach fell out on Shabbos. The Bnai Besaira forgot and did not know whether the korbon Pesach has precedence over Shabbos or not. They asked: "Does anyone know if Pesach has precedence over Shabbos or not?" They were told: There is one man who came up from Babylon and Hillel the Babylonian is his name; who studied under Shmaya and Avtalion and knows if the korbon Pesach takes precedence. He said to them: Do we have just one Pesach a year? We have over two hundred "pesachs" a year that push aside Shabbos. They asked him: "How do you know this?" He replied: "The word "moado" is stated both by the korbon tomid and the korbon Pesach. Just like the korbon tomid is brought on Shabbos so too the korbon Pesach is brought on Shabbos..." They immediately sat him up front and appointed him as "Nasi" (President of the Sanhedrin). **Pesachim 66a**

B.

הלל ומנחם לא נחלקו יצא מנחם נכנס שמאי . . . להיכן יצא אביי אמר יצא לתרבות רעה רבא אמר יצא לעבודת המלך ויצאו עמו שמונים זוגות תלמידים לבושין סיריקון. חגיגה טז.;

Hillel and Menachem did not disagree (regarding the issue of Semicha). Menachem left and Shamai took his place... Where did Menachem go? Abayee said that he went out on to the path of heresy. Rava said that he went out to the service of the king and 80 pairs of his disciples followed him clothed in royal garb. **Chagiga 16a,b**

C. Now there was one of these Essenes, whose name was Manahem, who had this testimony, that he not only conducted his life after an excellent manner, but had the foreknowledge of future events given him by G-d also. This man once saw Herod when he was a child, and going to school, and saluted him as king of the Jews; but he thinking that either he did not know him, or that he was in jest, put him in mind that he was but a private man, but Manahem smiled to himself, and clapped him on his backside with his hand, and said, "However that be thou wilt be king, and wilt begin thy reign happily, for G-d finds thee worthy of it. And do thou remember the blows that Manahem hath given thee, as being a signal of the change of thy fortune. And truly this will be the reasoning for thee, that thou love justice and piety towards G-d, and clemency towards thy citizens; yet do I know how thy whole conduct will be, that thou wilt not be such a one, for thou wilt excel all men in happiness, and obtain an everlasting reputation, but wilt forget piety and righteousness and these crimes will not be concealed from G-d, at the conclusion of thy life, when thou wilt find that he will be mindful of them, and punish thee for them." Now at that time Herod did not at all attend to what Manahem said, as having no hopes of such advancement; but a little afterward, when he was so fortunate as to be advanced to the dignity of king, and was in the height of his dominion, he sent for Manahem, and asked him, How long he should reign? Manahem did not tell him the full length of his reign, wherefore, upon that silence of his, he asked him, farther, Whether he would reign ten years or not? he replied, "Yes, twenty, nay thirty years," but did not assign the just determinate limit of his reign. Herod was satisfied with these replies, and gave Manahem his hand, and dismissed him, and from that time he continued to honor all the Essenes. **Antiquities Book XV 10:4**

D.

הלל ושמאי קבלו מהם הלל אומר הוי מתלמידיו של אהרן אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה. אבות א״ב

Hillel and Shamai received the Torah from Shmaya and Avtalion. Hillel said: Be from the students of Aaron; love peace, pursue peace, love humanity and bring them closer to Torah. **Avos 1:12**

E. But Pollio, the Pharisee, and Sameas, a disciple of his, were honored by him above all the rest, for when Jerusalem was besieged, they advised the citizens to receive Herod, for which advice they were well requited; but this Pollio, at the time when Herod was once upon his trial of life and death, foretold, in way of reproach, to Hyrcanus and the other judges, how this Herod, whom they suffered now to escape, would afterward inflict punishment on them all which had its completion in time, while G-d fulfilled the words he had spoken. **Antiquities Book XV 1:1**

F. He endeavored also to persuade Pollio the Pharisee, and Sameas, and the greatest part of their scholars, to take the oath; but these would neither submit so to do, nor were they punished together with the rest, out of the reverence he bore to Pollio. **Antiquities Book XV 10:4**

III. Hillel the Teacher

A.

והעמידו תלמידים הרבה שב"ש אומרים אל ישנה אדם אלא למי שהוא חכם ועניו ובן אבות ועשיר וב"ה אומרים לכל אדם ישנה הרבה פושעים היו בהם בישראל ונתקרבו לתלמוד תורה ויצאו מהם צדיקים חסידים וכשרים. אבות דרבי נתן ב:ט

Establish many disciples (Avos 1:1, was stated by the Men of Great Assembly in contradistinction to the opinion of Bais Shamai). Because Bais Shamai said that one should only teach a student who is wise, humble, from a fine family, and has means. Whereas Bais Hillel said: (similar to the Men of the Great Assembly) teach all people. There were many sinners amongst the Jewish People that were brought close to the study of Torah and eventually became righteous and pious. **Avos D'Rabbi Nosan 2:9**

B.

שמונים תלמידים היו לו להלל הזקן שלשים מהם היו ראויים שתשרה שכינה עליהם כמשה רבינו. שלשים מהם ראויים שתעמוד עליהם חמה כיהושע בן נון. עשרים בינונים. גדול שבכולן יונתן בן עוזיאל. קטן שבכולן רבן יוחנן בן זכאי. אמרו עליו על רבן יוחנן בן זכאי שלא הניח מקרא ומשנה גמרא הלכות ואגדות דקדוקי תורה דקדוקי סופרים קלים וחמורים וגזירות שוות תקופות וגמטריות שיחת מלאכי השרת ושיחת שדים ושיחת דקלים משלות כובסין משלות שועלים דבר גדול ודבר קטן דבר גדול מעשה מרכבה דבר קטן הויות דאביי ורבא לקיים מה שנאמר להנחיל אוהבי יש ואוצרותיהם אמלא. וכי מאחר דקטן שבכולן כך גדול שבכולן על אחת כמה וכמה. אמרו עליו על יונתן בן עוזיאל בשעה שיושב ועוסק בתורה כל עוף שפורח מיד נשרף. סוכה כח.

Hillel the Elder had eighty (prime) disciples. Thirty of them were worthy of the Shechina (Divine Presence) resting on them as it had rested on Moshe Rabainu. Thirty of them were worthy of the miracle of the Sun standing still as it had occurred through Yehoshuah bin Nun. Twenty were "average". The greatest of them was Yonason ben Uziel. The smallest of them was Rabban Yochanon ben Zacai. It has been said regarding Rabban Yochanon ben Zacai that he had expertise in Scripture, Mishna, Gemorah, Halachos, Aggados, the inferences made from the careful reading of Scriptural texts, the enactments of the Rabbis, the principles of hermeneutics, calculations for the seasons and fixing the calendar, gematrias, the speech of the angels, the speech of the demons, the speech of the palm trees, parables of the launderers and the foxes, the great topic [the function of the Divine Chariot] and the relatively minor topic [the Talmudic discussions of Abayee and Rovo]. This was a fulfillment of the verse "To give substance as an

inheritance to my beloved and their treasure houses will I fill (Mishle 8)." Since the smallest disciple of Hillel reached such a level, (we can assume that) that level was most certainly reached by his greatest disciple. It has been said regarding Yonason ben Uziel that at the time he would be sitting and involving himself with the study of Torah, any bird that would fly by would be immediately burned. **Sukah 28a**

C.

פעם אחת היו מסובין בעליית בית גוריה ביריחו ונתנה עליהם בת קול מן השמים יש כאן אחד שראוי שתשרה עליו שכינה כמשה רבינו אלא שאין דורו זכאי לכך נתנו חכמים את עיניהם בהלל הזקן וכשמת אמרו עליו הי חסיד הי' הי עניו תלמידו של עזרא. סנהדרין יא.

Once, the Sages were sitting in the upper floor of "Bais Guria" in Jericho and a voice from Heaven issued forth and said: "There is one here who is worthy of the Shechina resting upon him just as it rested upon Moshe Rabainu. His generation, however, does not merit this. The Sages turned their eyes towards Hillel the Elder. When he died, they said of him: "That pious one, that humble one, the (spiritual) disciple of Ezra. **Sanhedrin 11a**

D.

א"ר אבא אמר שמואל שלש שנים נחלקו ב"ש וב"ה הללו אומרים הלכה כמותנו והללו אומרים הלכה כמותנו יצאה בת קול ואמרה אלו ואלו דברי אלקים חיים הן והלכה כב"ה וכי מאחר שאלו ואלו דברי אלקים חיים מפני מה זכו ב"ה לקבוע הלכה כמותן מפני שנוחין ועלובין הם ושונין דבריהן ודברי ב"ש ולא עוד אלא שמקדימין דברי ב"ש לדבריהן כאותה ששנינו מי שהי' ראשו ורובו בסוכה ושלחנו בתוך הבית בית שמאי פוסלין וב"ה מכשירין אמרו ב"ה לב"ש לא כך הי' מעשה שהלכו זקני ב"ש וזקני ב"ה לבקר את ר' יוחנן בן החורנית ומצאוהו יושב ראשו ורובו בסוכה ושלחנו בתוך הבית אמרו להן בית שמאי משם ראייה אף הן אמרו לו אם כך היית נוהג לא קיימת מצות סוכה מימך ללמדך שכל המשפיל עצמו הקב"ה מגביהו וכל המגביה עצמו הקב"ה משפילו כל המחזור על הגדולה גדולה בורחת ממנו וכל הבורח מן הגדולה גדולה מחזרת אחריו וכל הדוחק את השעה שעה דוחקתו וכל הנדחה מפני שעה שעה עומדת לו. עירובין יג:

Rabbi Abba said that Shmuel said that for three years Bais Shamai disagreed with Bais Hillel. These (Bais Shamai) said that the halacha should be decided according to our opinion (because Bais Shamai were greater logicians) and those (Bais Hillel) said that the halacha should be decided according to our opinion (because Bais Hillel was in the majority). An echo from Heaven issued forth and said: "these and those are the words of the Living G-d, but the halacha has been decided according to the opinion of Bais Hillel." Since these and those are the words of the living G-d what did Bais Hillel do to deserve to be considered the only authoritative opinion? Because they were pleasant and humble. In addition not only did they repeat the words of Bais Shamai (who disagreed with them) but they also stated the position of Bais Shamai before they stated their own position. . . .

We can derive from this story the following principles: One who humbles himself, will be elevated by Hashem. One who attempts to elevate himself, however, will eventually be humbled by Hashem. One who attempts to achieve domination, will find it to be an elusive goal. On the other hand, one who runs away from being in a position of power will find that position chasing him. One who pushes to achieve when the time is not auspicious will be in turn pushed away. One who lets time take its course, will find that eventually his time will come. **Eruvin 13b**